

САБОРНИК

БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

НЕДЕЉА, 21. ДЕЦЕМБАР 2014, ГОДИНА 16, БР. 15

ДЕЦА НА ЛИТУРГИЈИ - У ПОТРАЗИ ЗА СМИСЛОМ

Недавно сам имала прави мали лични празник: деци је у госте дошла бака и омогућила ми да идем на Литургију. Сама! Од почетка до краја. Чудесно је прошло то време током богослужења, и само је један догађај представљао мали, али оштар трн. Поред мене је стајала жена са сином који је имао око шест година. Какав је то био необичан призор! Не, малишан није правио галаму..., нити је трчао, није се ни смејао, ништа од тога што се иначе догађа код деце која не долазе у храм од рођења. Малишан је био у патњи. Суптилно, прилично тихо, али врло очигледно. То је оно што је било веома болно за видети. Стајали смо на служби у једном од најлепших храмова у нашем граду. Хор је био предиван, олтар је сијао. А, малишан се мучио, патио тихо и горко... Његова патња није започела одмах. У почетку је са ентузијазмом разгледао храм. Мноштво стубова, степеника и хор су заинтересовали његов детињи ум - од усхићења ми је неколико пута стао на ногу. Међутим, заситивши се посматрањем, обратио се мајци да јој покаже све што је видео, а посредно и да сазна зашто је све то направљено.

Али, мама... Са њом се нешто догодило. Као да је онемела. И спустила главу. И, уместо одговора, почела је оштро да окреће дете да стоји право, лицем окренутим ка олтару. А, затим се упалио велики "лустер", о коме дечаку нико ништа није говорио, нешто су громко запевали и мама је зајецала. Малишан је брижно загрлио маму и зацвилео: "Зашто плачеш? Зашто?" Мама је смирено ћутала, тихо склањајући руке свог сина са себе и поново га окрећући лицем према олтару. Дечак се вртео, опет и опет покушавао да види мамино лице и схвати узрок суза. Међутим, у том тренутку су почели да читају Јеванђеље и мама је, као и пре, ћутке, фиксирајући детету леђа, другом руком снажно оборила главу малишана, и сама се савила. После пет минута, код детета су почели... дословно тикови. Присилни, монотони покрети љуљања, као код деце у домовима... Жмарци су ми прошли низ леђа. Мама је, као и пре, снажно држала малишана који се клатио и само му повремено шапатом понављала: "Не врти се, стој право". Челична мирноћа. ...

Чини ми се да је тема - како дете не одгурнути од Бога, вере, храма - већ одавно и до детаља образложена од стране многих свештеника и педагога, и тешко да има смисла да се дода још нешто. ... Желела бих да кажем нешто

што је очигледно: храм је дом Логоса. Дом Слова и смисла - смисла живота сваког хришћанина. Чини се да просто не постоји већа психолошка диверзија од тога да храм учинимо пространством бесмисла у очима детета. Нпр. мама је, ето, дошла у храм и прогутала језик, без икакве најаве - какав је смисао тога, због чега, чему? Смисао, наравно, постоји: да не сметамо другима који се моле и, главно, да и сами поразговарамо

са Богом, у себи. Међутим, детету је неопходно да говоримо о овим стварима. Дете у храму види да тамо неко нешто пева, овде нешто гори, тамо чика у лепој одећи маше нечим занимљивим... Ко ће му о свему томе нешто рећи? Ако му се не каже, ту је бесмисао, глуви зид нераздевања и ћутања. Разумљиво је да другима неће баш побожно деловати ако мама крене да објашњава, док се служи Литургија. Али, ако дете има питања која га муче (а до седме године жеђ за сазнањем се просто не може испратити колико је велика), са тим обавезно треба нешто да се уради. Не у смислу да се "предузму мере", већ у смислу да је потребно сести или отићи на страну и тихо објаснити макар нешто најважније. А, онда се може рећи да је боље причати не у храму, већ касније, из тог и тог разлога... Још боље је детаљно попричати са дететом раније и претходно се помирити са чињеницом да нема шансе да дете стоји на служби два и по сата у пози свећњака. Заправо, када идемо у храм са малим дететом, боље је да одмах разјаснимо себи за кога је то пре свега. Чини ми се да, док су деца мала, постоје две врсте одлазака у храм: за родитеље и за децу. У жељи да се "освежи" сопствени духовни живот, најбоље је да пронађете помоћ, која ће правити друштво детету код куће... и одете на службу сами. ...

Потребно је да маме унапред осмисле како и куда да усмере ту дечију пажњу. Нпр. десет минута ће дете стајати поред вас, поклањати се и слушати хор. Затим може тихо да се прошета по храму. Затим још мало да стоји, а затим га можемо послати до стола са цедуљама за помињање, да мами нацрта поклон или да обоји цртеж. ... Можете одвести дете до икона, дозволити му да упали свеће, што је за дете просто поклон. ... Много је теже бити "несмотрена мамица" у очима околине, која дозвољава себи повремено шапутање у храму или седи на клупи са дететом у наручју. "Таквој" мами могу да уделе и неку "лекцију" и да је погледају са осудом. У сопственом црквеном животу сам се неколико пута сусретала са тим. ... Између осталог, ситуацију могу веома да олакшају управо знања о току богослужења и уопште шта се може, а шта не може чинити у храму. Често управо они родитељи за које је Литургија једна нејасна, "мрачна шума" најсуровије захтевају строго поштовање од своје деце, које се исказује у форми некретања... На срећу, књиге са објашњењем Литургије и свеноћног бдења су сада доступне, и то нас избавља од неопходности да у храму стојимо са неизоставно строгим изгледом, који скрива ужасну чињеницу да и ми сами мало шта разумемо... Оно што је мами осмишљено и јасно, ускоро ће постати јасно и детету...

Елена Фетисова, супруга руског свештеника

ИЗ РИЗНИЦЕ ДЕЧИЈИХ БИСЕРА

(Шта значи да је здравље наше највеће богатство?)
Кад си богат, онда имаш пара, а онда можеш да купиш сируп, ако си болестан.

(Како човек постаје богат?) Тако што може да заради новац или да га украде.

(Шта је то распродаја?) То је кад људи навале!

(Шта је то шопинг?) То је град! Кад моја мама каже: "Идем у град", а ми сви знамо да то значи да иде у шопинг!

(Чему служе краве?) Па, ја знам да се швајцарске краве користе претежно за прављење чоколаде...

(Која је разлика између села и града?) Разлика је у томе што је трава у селу из једног дела, а у граду је испрекидана.

(Шта је то немаштина?) Немаштина је кад неко нема маште!

(Где је Америка?) То су они што не знају где је Србија. Тамо су живели каубоји и индијанци, али су се поубијали, па сад живе само глумци.

(Шта је то политика?) Кад се људи свађају!

(Ко је менаџер?) То је онај који седи, пије кафу и свима каже да је менаџер!

ПРЕПОРУКА КЊИГЕ ЗА ОВУ НЕДЕЉУ

САМОСТАЛНА ДЕЦА СУ СРЕЋНИЈА

Одлична књига ауторке Хајди Мајер-Хаузер, рађена по педагошком методу Марије Монтесори (коме смо посветили број 52 за 15. годину издавања), а намењена је родитељима, васпитачима и педагозима. Кроз обиље животних примера, ситуација и дијалога из свакодневног живота, књига показује на које све начине родитељи презаштићују децу и бивају вођени страховима, слабостима и односима унутар којих не постоје јасне границе (а оне извиру из љубави), доводећи тако до тога да им деца постају несамоствална, несигурна, размажена, бесна, манипулативна и неприлагођена свету око себе. Књига указује на проналажење нових модела понашања унутар породице, изван неадекватних модела награда-казна, на начине правилног постављања граница у односима родитељ-дете, на разумевање дечијих емоција, нарочито оних запретених, на откривање нових видова креативности, блискости и љубави.

У НЕДЕЉИ 28. ПО ДУХОВИМА ПРОСЛАВЉАМО:

- 21.(08) Преп.Патапије; св.апостоли Состен,Аполос и други с њима - Детињци
- 22.(09) Зачеће Свете Ане
- 23.(10) Св. мученик Мина и други с њим; Свети Јован, Деспот српски
- 24.(11) Преподобни Данило Столпник
- 25.(12) Свети Спиридон Чудотворац, Епископ тримитунски
- 26.(13) Св. муч. Евстратије; св. свештеномученик Гаврило, Патријарх српски
- 27.(14) Свети мученици Тирс, Левкије, Филимон, Аполоније и други с њима

Данас прослављамо Детињце - празник наших малишана! Љубљеној дечици желимо Божији благослов, ангелску заштиту, радост, здравље и љубав!

МАЛИ ПОДСЕТНИК ПРЕД ПРИЧЕШЋЕ (2)

(Ако сте пропустили претходни број, можете га наћи на сајту Саборне цркве, у рубрици Саборник, а у њему смо говорили о приступању Светој Чаши и припремама за Причешће). Још једном подсећамо да се пред Светом Чашом никада не крстимо, како је не бисмо случајно ударили и просули Причешће. Такође, Светом Причешћу се никада не прилази са кармином на уснама, како не бисмо на кашичици оставили масне трагове кармина. Исто важи и за крајње неукусно и ружно остављање трагова кармина по иконама и светињама. У претходном броју смо назначили да све проиходи из свести Које прилазимо, било да је то Свето Причешће, мошти, иконе, крст...

Бебе и сасвим малу децу, која још не ходају, приносимо Путиру тако што их држимо на својој десној руци, а левом их придржавамо, благо их наслонивши на себе, по потреби им и задржавајући ручице, како не би случајно ударили Путир или кашичицу са Причешћем. Деци до седме године је дозвољено да ујутру једу и пију, с тим што са порастом година количина хране може да се полако смањује, сходно снази и здравственом стању детета. Најважније је какав ћемо ми пример дати детету, припремајући се за Литургију и Причест. Ако дете тада у нама препознаје радост, смирење и љубав, учинили смо за њега најбољу припрему. Ако ширимо нервозу или љутњу, заклонимо детету Христа и оно неће моћи да осети празничну радост сусрета са Господом. Старијој деци ћемо објашњавати начин припрема и приступања Причешћу, не као лекцију коју треба да научи, већ тако да то, пре свега, дотакне његову душу. Све је у љубави... Треба обратити пажњу и на то да не силимо бебе и децу тога јутра ма чиме јер им том присилом стварамо отпор који ће се продужити и пред узимањем Светог Причешћа. Слике живота у Цркви које дете од нас прими од најранијих дана - пратиће га читавог живота...

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Лукић. Уредник издања: Ивана Атанацковић. Тел.храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566.
www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Тираж: 1000 примерака.